

Omdelt 29 NOV 1972

Markedsudvalg. bil. 16

Folketingssekretariatet

STORMGADE 10

1470 KØBENHAVN K.

TELEFON : (01) 12 28 25

60x1 BILAG M. J. NR. 108.U.1.
m/under (BEDES ANFØRT VED BESVARELSE)

DATO 28. november 1972

./.

Til fordeling blandt medlemmerne af folketingets markedsudvalg og disses stedfortrædere følger hoslagt i 60 eksemplarer skrivelse af 27. november 1972 fra udenrigsøkonomiministeren med bilag indeholdende notat om det europæiske monetære samarbejde.

P.M.V.

E.B.

ULRIK FEDERSPIEL

Document Title

Section 1

Section 2

Section 3

Main body of text containing several lines of content.

Section 4

Section 5

UDENRIGSMINISTERIET
MARKEDSSEKRETARIATET

Modtaget
fkt. sekr.
29 NOV 1972
SK.

Til
Medlemmerne af folketingets mar-
kedsudvalg og disses stedfortrædere

STORMGADE 10
1470 KØBENHAVN K.
TELEFON: (01) 12 28 25

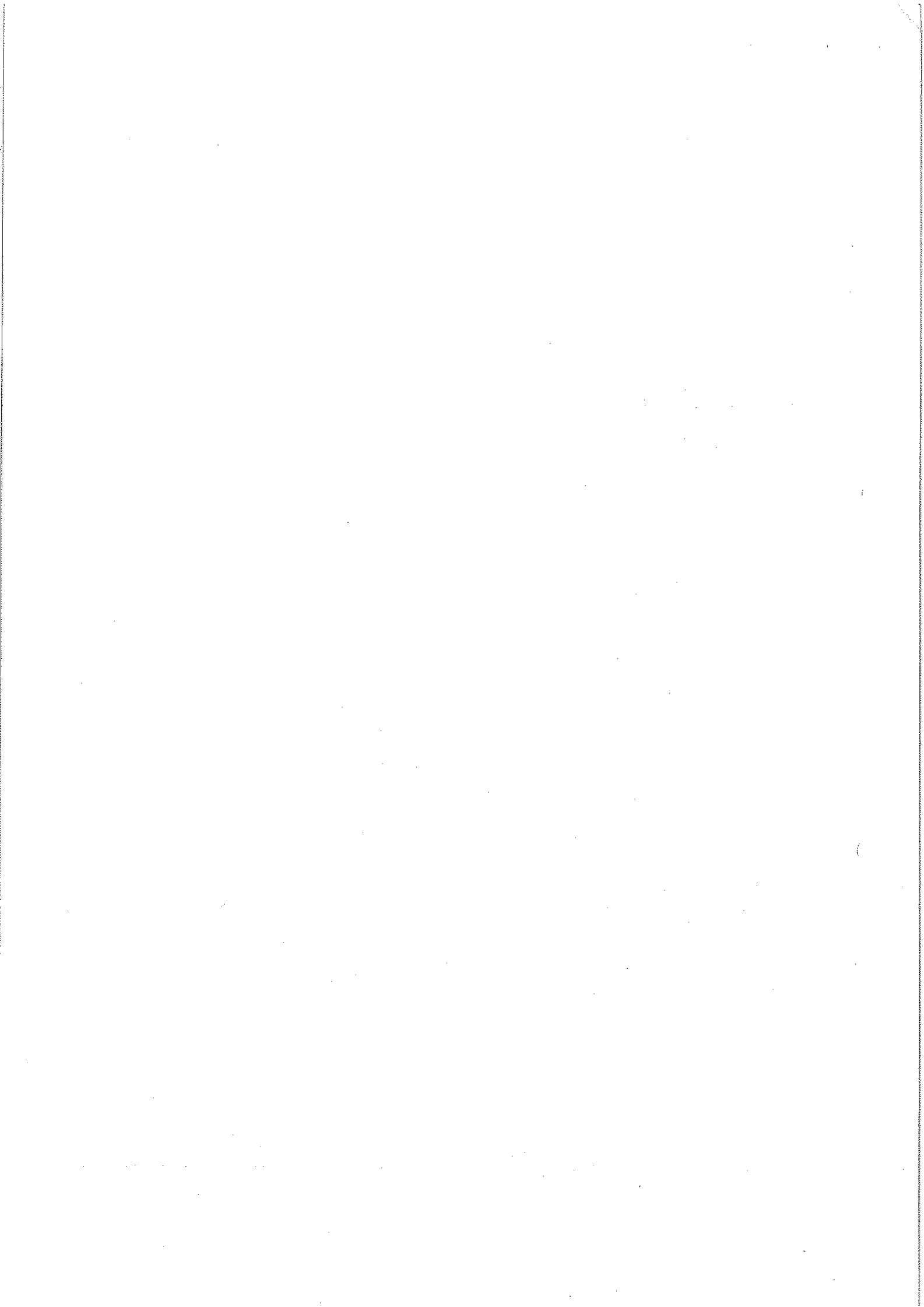
L.]
1. HILAG M. J. NR. 108.U.1.
(SEDES ANFØRT VED BEVARELSE)

DATE 27. november 1972

./.

Under henvisning til tilsagn herom givet på markedsud-
valgets møde den 3. ds. følger hosløgt til medlemmer-
nes underretning et notat om det europæiske monetære
samarbejde.

Per Nøjgaard

N O T A T

Europæisk monetært samarbejde.

1. De beslutninger, der blev taget på det europæiske topmøde i Paris den 19.- 20. oktober vedrørende en udbygning af det monetære samarbejde i Europa, er resultatet af drøftelser igennem det sidste år ført såvel på ekspertplan under Fællesskabets institutioner som på ministerplan i medfør af møder mellem EF-landene og de nye medlemslandes finansministre.

Udbygning af det monetære samarbejde er et af elementerne i arbejdet for gennemførelsen af en økonomisk og monetær union inden 31. december 1980. De generelle politiske retningslinier findes således i rådsresolutionerne fra den 22. marts 1971 og den 21. marts 1972 vedrørende gennemførelse af en økonomisk og monetær union.

Udbygning af det monetære samarbejde i Europa skal ske på to fronter. For det første er det hensigten at intensivere det monetære samarbejde inden for EF, således at der kan skabes stabile valutaforhold for EF-området. For det andet er det hensigten at formulere et fælles EF-standpunkt over for drøftelserne om en reform af det internationale betalingssystem, der har stået på siden august 1971.

2. Monetært samarbejde mellem EF-landene

EF-landene har erklæret, at grundlaget for det monetære samarbejde skal være faste men justerbare kurser imellem deres valutaer.

Dette betyder, at systemet med faste valutakurser fortsættes, men at der i de tilfælde, hvor afgørende økonomiske forhold taler herfor, åbnes mulighed for, at landene kan ændre den valutakursparitet, som de har anmeldt for deres valuta. Baggrunden herfor er de erfaringer, der er indhentet de sidste 10-15 år, og som har vist det u hensigtsmæssige i en fastholden af en valutakursparitet, som måtte anses for at stå i misforhold til de reale økonomiske forhold. Som kursændringerne for D-marken i

1961 og i 1969 samt for den franske franc i 1969 har vist, er et sådant system fuldt foreneligt med fællesmarkedets funktion.

Ordet justerbar henviser ikke til, at landene i en kortere eller længere periode anvender flydende valutakurser.

Der skal inden den 1. april 1973 oprettes en europæisk fond for valutarisk samarbejde. En afgørende årsag til fondens oprettelse er, at fastholden af faste valutakurser, som det finder udtryk i EF-landenes aftale om en maksimal svingningsmarginal for deres valutaer på 2,25%, gør det nødvendigt at udbygge det monetære samarbejde på en række andre områder. Fonden må derfor i første række anskues som kernen i det aktuelle europæiske samarbejde og som det instrument, der først og fremmest skal muliggøre en udbygning af samarbejdet.

I første fase vil fonden virke på følgende grundlag:

- Samvirke mellem centralbankerne med henblik på indsnævring af svingningsmarginalerne mellem deres valutaer.

Kommentar: Ifølge Washington-forliget af december 1971 må svingningsmarginalerne mellem valutaerne maksimalt være 4,5%. EF-landene har indgået en aftale om yderligere begrænsning af dette interval til 2,25% for EF-landenes valutaer. Fastholdelse af en bestemt afgrænset svingningsmarginal mellem EF-landenes valutaer lader sig i praksis kun gennemføre ved et stærkt udbygget samarbejde mellem centralbankerne. Eftersom der sker samtidig valutakursnotering i samtlige EF-lande, er det nødvendigt for den enkelte centralbank at have kendskab til kursnoteringen på de øvrige syv valutamarkeder, for at den gennem intervention på sit eget nationale valutamarked kan sikre fastholdelse af den maksimale svingningsmargin på 2,25%.

- Multilateralisering af de saldi, der fremkommer som følge af interventioner i EF-valutaer og multilateralisering af afregninger inden for EF.

Kommentar: De enkelte centralbanker må for at kunne intervenere på valutamarkedet med henblik på fastholdelse af de 2,25% have rådighed over de øvrige EF-landes valutaer. Der er derfor indgået en aftale mellem centralbankerne om, at disse gensidigt kan låne hos hverandre med dette formål for øje, og der er gennemført regler for afregning af de mellemværender, der på denne måde opstår mellem centralbankerne. På indeværende tidspunkt er der tale om bilaterale mellemværender mellem de forskellige centralbanker, f.eks. i den form, at den itali-

enske centralbank låner D-mark hos den tyske centralbank med henblik på intervention på valutamarkedet og inden for den aftalte kreditfrist betaler det lånte beløb tilbage. Oprettelse af en fond betyder, at disse mellemværender mellem centralbankerne ikke fortsat skal være bilaterale men kanaliseres igennem fonden. Det land, der låner EF-valutaer med henblik på intervention på valutamarkedet, får derved en gældsforpligtelse ikke over for de enkelte EF-landes centralbanker, men over for fonden. Det land, der låner sin valuta ud til andre EF-lande for at disse kan intervenere på deres valutamarkeder, får derved ikke et krav på de nationale centralbanker, men et samlet krav på fonden. Multilateraliseringen betyder, at fonden indskydes som mellemlid mellem debitor og kreditor.

- Anvendelse i dette øjemed af en europæisk monetær regningsenhed.

Kommentar: Indtil august 1971 kunne dollar anvendes som en regningsenhed, eftersom USA opretholdt forpligtelse over for andre centralbanker til at indløse dollars i guld. Denne forpligtelse har USA frasagt sig i august 1971 og ikke siden genoptaget. Hertil kommer, at dollaren i december 1971 blev devalueret for første gang. Dollar er ikke mere nogen bedre værdimåler end en hvilken som helst anden international valuta. Opbygning af et monetært samarbejde blandt andet baseret på valutakreditter må nødvendigvis være baseret på en fast regningsenhed. En af de kommende opgaver i det europæiske monetære samarbejde vil derfor være at definere en regningsenhed.

- Administration af aftalen om kortfristet valutarisk støtte mellem centralbankerne.

Kommentar: I 1970 indgik EF-landene en aftale om kortfristet valutarisk støtte på ialt 1 mia. dollar. De nye medlemslande har tilsluttet sig dette arrangement. Danmarks kvote er 45 mill. dollar. Man har fundet det hensigtsmæssigt at overføre dette arrangement til fonden ud fra den betragtning, at fonden på længere sigt skal udgøre kernen i et europæisk valutarisk samarbejde blandt andet omfattende valutakreditter.

3. Et fælles EF-standpunkt over for drøftelserne om en reform af det internationale betalingssystem.

Siden august 1971, hvor USA ophævede dollarens guldløselighed, har der været ført drøftelser om en nyordning af det internationale betalingssystem. Dette er sket på bredere internationalt plan blandt andet inden for rammerne af den internationale valutafond og OECD. Side-løbende hermed har EF-landene drøftet, hvilke muligheder der består for at EF gennem et fælles standpunkt kan bidrage til en heldig og hurtig etablering af et modifi-

ceret internationalt betalingssystem. Der har været enighed blandt EF-landene om, at det ville være ønskeligt at nå frem til en fælles EF-holdning, og på et ekstraordinært finansministermøde i sommeren 1972 i London opnåedes der mellem EF-landene enighed om nedennævnte 8 principper for det internationale betalingssystem:

- Faste men justerbare kurser mellem valutaerne.

Kommentar: Heri ligger, som det også er tilfældet for EF-landenes eget samarbejde, et ønske om, at der fortsat skal bestå faste valutakurser, men at der skal være mulighed for at ændre valutakurspariteten i de tilfælde, hvor de reale økonomiske forhold gør det nødvendigt.

- Almindelig konvertibilitet mellem valutaerne.

Kommentar: Heri ligger der et ønske om, at man i det omfang, det løbende økonomiske samkvem mellem landene stiller krav herom, frit kan omveksle valutaerne. En sådan konvertibilitet har i praksis bestået siden 1958, og dens fortsættelse må vurderes som en uundværlig betingelse for et frit og stabilt handelssamkvem.

- En effektiv international regulering af forsyningen med international likviditet.

Kommentar: Det har i praksis vist sig overordentlig vanskeligt at regulere forsyningen med international likviditet. Dette skyldes ikke mindst, at dollar og til en vis grad sterling har været anvendt som internationale valutaer. Dette har betydet, at mængden af international likviditet i vid udstrækning har været afhængig af saldoen på den amerikanske og britiske betalingsbalance. Ovennævnte princip sigter derfor på at etablere en tilstand, hvor det ikke er enkelte landes økonomiske udvikling og politik, men beslutninger baseret på rationelle overvejelser mellem regeringerne, der vil være bestemmende for den absolutte størrelse og tilvæksten i den internationale likviditet.

- En formindskelse af de nationale valutaers rolle som reservevalutaer.

Kommentar: En væsentlig årsag til de sidste års vanskeligheder for det internationale betalingssystem har været anvendelsen af nationale valutaer (dollar, sterling) som internationale betalingsmidler. Erfaringerne peger derfor på, at en forudsætning for stabile internationale valutaforhold er, at de nationale valutaers rolle som internationalt betalingsmiddel gradvist bringes til ophør og afløses af internationale betalingsmidler som f.eks. de særlige trækningsrettigheder under Den internationale Valutafonds auspicer.

- Tilpasningsprocessens effektive og balancerede funktion.

Kommentar: Det har vist sig vanskeligt for adskillige lande at fjerne uligevægten på deres betalingsbalance. USA og Storbritannien har således haft kronisk underskud, medens Forbundsrepublikken Tyskland og Japan har haft kronisk overskud. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, om der kan etableres bedre muligheder for at genoprette ligevægten på betalingsbalancerne på hurtig og smidig vis. Dette gælder ikke kun for debitorlandene, men også for de traditionelle kreditorlande. Først i de senere år har der været voksende forståelse for, at også overskudslandene må yde et bidrag til løsning af de internationale valutaproblemer. Udover valutakursændringer er det navnlig en mere effektiv anvendelse af den økonomiske politik til genoprettelse af ligevægt på betalingsbalancen, der kommer på tale. Dette punkt har voldt vanskeligheder igennem hele efterkrigstiden. Meget tyder på, at det bliver et af de vanskeligste problemer i en valutareform og eventuelt et af dem, der ikke i første omgang løses på afgørende måde.

- Samme rettigheder og forpligtelser for alle deltagere i systemet.

Kommentar: Dette princip sigter først og fremmest på USA. I kraft af dollarens stilling som internationalt betalingsmiddel har USA kunnet finansiere sit betalingsbalanceunderskud gennem overførsel af dollartilgodehavender til andre lande og har ikke været nødsaget til at reducere valutareserven for at finansiere sine underskud. Denne mekanisme har medført en indbygget skævhed i systemet, idet USA ikke i samme omfang som andre lande har været presset til at reducere sine betalingsbalanceunderskud. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med flere af de øvrige principper, herunder i særlig grad det, der taler om en formindskelse af de nationale valutaers rolle som reservevalutaer.

- Nødvendigheden af at formindske de kortfristede kapitalbevægelseres destabiliserende virkninger.

Kommentar: Ikke mindst de sidste års valutauro har medført kortfristede kapitalbevægelser af kolossale dimensioner. Først og fremmest ændres betalingssædvaner for at undgå kursrisiko. En stabil reform vil derfor være det bedste middel til at afhjælpe disse problemer. Endvidere vil det være nødvendigt at overveje, hvordan man formindsker de destabiliserende kapitalbevægelser uden samtidig at hæmme mulighederne for kapitalbevægelser af normal karakter, som fortsat vil udgøre et væsentligt element i det internationale samkvem. Umiddelbart er der to måder at angribe problemet på: for det første at anvende direkte kontrol; for det andet at søge spørgsmålet løst ved hjælp af markedsmekanismen.

- Hensyntagen til udviklingslandenes interesser.

Kommentar: Heri ligger en erkendelse af, at et nyt internationalt betalingssystem kun kan ventes at fungere tilfredsstillende, hvis det tager højde for udviklingslandenes særlige interesser og synspunkter. Udviklingslandene vil søge at opnå yderligere tilførsel af international likviditet til brug for indkøb af maskiner m.v. i industrilandene. Flere industrilande frygter, at dette vil have inflatoriske virkninger.

Markedssekretariatet, den 10. november 1972.